І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 7. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го СІЧНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 13, 1960 No. 7. VOL: LXVII.

ЗДА ЗАПРОТЕСТУВАЛИ ПРОТИ КОНФІСКАТИ ЗЕМЕЛЬНОЇ ВЛАСНОСТИ НА КУБІ

Вашингтон. — Американський уряд запротестував в окремій ноті переданій урядові Куби, проти конфіскат земельної власности американських громадян на Кубі. Передана амбасадором ЗДА Філіппом В. Бонсалем і відкинута зараз же урядом прем'єра Фіделя Кастра протестаційна нота є новим виявом погіршення взаємин між ЗДА і Кубою. Представники державного департаменту ЗДА оцінюють, що на Кубі сконфісковано досі в американських громадян скотарських фарм та іншої земельної власности на суму яких п'ять до шість мільйонів долярів. Вартість усіх американських посілостей і майна на Кубі встановляють на 200 до 300 мільйонів долярів. У переданій урядові Фіделя Кастра ноті ствердж уться, що конфіскати американського майна на Кубі відбуваються в суперечності з основними правами американських громадян на Кубі, загарантованими і кубанським законодавством і загальним міжнародним правом. Нота не передбачає ніяких репресій у випадку відмови кубинського уряду полагодити справу доконаних досі конфіскат, але застерігає право для американського уряду добиватися рекомпенсанти за сконфісковане майно. В дальшому у ноті стверджується, що конфіскати американського майна відбуваються дуже часто без будьяких судових рішень чи й писемних уповноважень і що особи, які подають себе за представників Крайового Інституту Аграрної Реформи ,забирають американські посілості і їх інвентар без переведення інвентури і без видавання будьяких посвідок за перебране ними майно. Продовжувана кубинцями конфіската стосується теж власности й інвентаря зареєстрованого у спеціяльному реєстрі ЗДА. Люди з кубинського Інституту Земельної Реформи конфіскують не тільки землю і доми, але й увесь мертвий і живий інвентар, сільсько-господарські машини, череди худоби тощо. Власникам наказують просто залишити свої посілості і забиратися геть. В ноті підкреслено, що американський уряд вже двічі у своїх зверненнях до уряду Фіделя Кастра пропонував полагодити справу, погоджуючися на переведення потрібних реформ і поліпшень. Звернення ці, передані в нотах з 11 червня і 12 жовтня минулого року, залишилися безуспішними і кубинський уряд не виявив бажання респектувати леґальні права американських громадян на Кубі, набуті згідно з кубинськими законами. Обраховують, що американці інвестували досі в сільське господарство й індустрію Куби понад один більйон долярів.

Меншіков відвідав президента Айзенгавера і передав йому дарунок від Хрущова

Вашингтон. — В понеділок 11-го січня ц. р., совєтський амбасадор до ЗДА Міхаіл Меншіков відвідав през. Айзенгавера у Білому Домі і передав йому новорічні побажання від совєтського прем'єра Нікіти Хрущова. Відвідини тривали яких 20 хвилин. Темою розмови мала бути м. ін. справа відвідин президента Айзенгавера в Совєтському Союзі. Меншіков привіз із собою до Білого Дому два великі пакети і просив передати їх през. Айзенгаверові, але ж відмовився виявити журналістам, що було в тих пакунках. Після закінчення відвідин у Білому Домі, Меншіков заявив журналістам, що в розмові з през. Айзенгавером він обговорював уже подробиці поїздки през. Айзенгавера до Совєтського Союзу і підкреслив, що приготування до цієї подорожі почнуться вже незабаром. Ніякої розмови про пляновані совєтські експерименти з вистрілюванням ракет на Пацифіку — як заявив Меншіков — між ним і през. Айзенгавером не було.

Під час демонстрації безробітних у Каракасі був 1 убитий і 40 ранених

Каракас (Венесуеля). — В понеділок дня 11-го січня ц. р. тут відбулися бурхливі демонстрації безробітних робітників і службовців. Юрба в кількості понад 3,000 осіб підпалювала авта, вибивала вікна в центрі Каракасу й обкидувала камінням військо і поліцію, що були вислані для втихомирення демонстрантів. Всі крамниці були нашвидку позамикані і населення втікало в панічному страху. Щоб зліквідувати демонстрацію — військо почало стріляти в повітря із рушниць і кулеметів. Демонстранти, в тому здебільша молодь, пробували здемолювати одну з поліційних станиць й атакували не тільки поліцію і військо, але й цивільних прохожих. Тільки з трудом вдалося припинити демонстрацію, у висліді якої був один убитий і 40 ранених. Венесуельський уряд обіцяв, що 4,500 звільнених службовців і робітників будуть уже у вівторок дня 12 січня прийняті знову до праці.

В АМЕРИЦІ

● Президент Айзенгавер передбачає в своєму бюджеті на 1961-ий рік 41-більйонову надвишку, та все ж таки коли він залишить в січні 1961-го року Білий Дім, то за його президентури збільшиться федеральне заборгування на більше як 15 більйонів долярів. Дефіцитові роки були 1954, 1955, 1958 і 1959, а збалянсовані бюджети були, або мають бути з 1956, 1957, 1960 і 1961.

● Ліберальні сенатори - демократи добилися того, що провідник демократичної більшости в Сенаті частіше скликатиме на наради 65 сенаторів - демократів, і не вирішуватиме сам важливих справ., як це було досі, і проти чого голосно виступали сенатори Вільям Проксмаєр, Пол Даґлес, Джозеф Кларк та інші.

● 27-членна комісія при Методистській Церкві в цій країні впродовж чотирьох років виконала справу сеґреґації цієї церкви і вирішила, що треба б і надалі затримати окремі церкви для білого і кольорового населення. Цю справу має вирішити Загальна Методистська Конференція в Денвері між 27. квітня і 11. травня ц. р. З такою рекомендацією погоджуються і представники неґрів, які мають свою власну юрисдикцію в цій церкві у південних стейтах.

● У Вашинґтоні помер 59-річний конґресмен республіканець із Пенсилвенії Ричард М. Сімпсон, який займав це становище 22 роки. Він був важко хворий від 14-го грудня, коли перейшов операцію мозку. Він обороняв стару республіканську політику: високі мита від імпортованих товарів і якнайменші федеральні видатки.

● Цивільна Аеронавтична Рада повідомляє, що в 1959 в летунських катастрофах згинуло 198 пасажирів і 28 членів залоги, а в катастрофі американського літака в Італії згинуло 59 пасажирів і 9 членів залоги. Отже всіх жертв в летунських катастрофах в 1959 році було 294. Отже на 100 мільйонів пасажирів згинуло 0.68 особи.

ДЕМОКРАТИЧНІ КАНДИДАТИ НА ПРЕЗИДЕНТА

Сен. Стюарт Саймінґтон, демократ з Монтани (ліворуч) заявив під час телевізійного виступу, що він хотів би бути обраним на Президента ЗДА в листопаді 1960 р., але не вважає себе активним кандидатом. Праворуч: сен. Гюберт Гомфрі почав уже передвиборчу кампанію у ст. Вашинґтон.

ШЕФ ШТАБУ АВІЯЦІЇ ПРОТИ ПОЛІТИКИ УРЯДУ В СПРАВІ БОМБАРДУВАЛЬНИКІВ

Вашинґтон. — Генерал Томас Д. Вайт, шеф штабу авіяції, висловив прилюдно свою опозицію проти рішення уряду обмежити програму для призначених до швидкого лету на великій висоті бомбардувальників типу Б-70. Свою опозицію в цій справі висловив ген. Вайт в приявності секретаря авіяції Додлі Шарпа і шефа об'єднаних штабів ген. Натана Твайнінґа в Національному Пресовому Клюбі, заявляючи рівночасно, що він плянує свідчити в Конґресі проти такої урядової програми. Його заява відноситься до виявленого в грудні минулого року рішення уряду відступити від пляну розбудови бомбардувальників Б-70, що можуть розвивати швидкість 2,000 миль на годину та летіти на великій висоті, що мали б заступити дотеперішні бомбардувальники Б-52. Причиною того обмеження мав би бути з одного боку розвиток міжконтинентальних балістичних ракет, а з другого боку бажання уряду „заощадити" приблизно 85,000,000 долярів що мали б бути видані на розвиток тих високо- і швидколетних бомбардувальників в найближчому бюджетовому році. Свою опозицію Вайт мотивував переконанням, що балістичні ракети в ніякому разі не можуть заступити того модерного літака, який може транспортувати понад пів сотні вояків в кожне місце глобу впродовж найвище 5 годин та перевезти в тому часі кожну зброю, як і своїм переконанням, що можливість несподіваного нападу тепер, з розвитком нової зброї, з кожним роком зменшується і тим самим збільшується страхітлива вартість такого летунства. Виступ ген. Вайта приґадує подібні суперечності під час конґресових дебат над розвитком бомбардувальника типу Б-36 десять років тому, в яких, подібно, як і тепер, виявилися „традиційні" суперечності між авіяцією і морською фльотою.

Федеральний суд привернув право голосування неграм в Луізіяні

Вашинґтон. — Федеральний суддя Скелі Врайт в Ню Орліні привернув право голосування 1,377 неграм стейту Луізіяни ,що їх „вичищено" зі списка управнених до голосування в часі від березня до червня минулого року на підставі ортографічних і подібних помилок в записі їхніх імен в книгах голосуючих. „Чистку" переводила т. зв. Рада Громадян одного повіту і її акцію заскаржив департамент юстиції на підставі схваленого Конґресом в 1957 році Акту про громадянські права. Рішення судді Врайта було першою перемогою справедливости в рямках того Акту і його прийнято з нескриваним вдоволенням в урядових колах, зокрема ще й тому, що згаданий суддя доручив вписати в реєстраційну книгу всіх „вичищених" з неї неґрів впродовж найближчих десяти днів. Між „вичищеними" було також 10 білих. Суддя Врайт ствердив, що акція Ради Громадян мала виразну тенденцію виключити неґрів від голосування, бо більше ніж половина білих громадян, що їх не охоплено тією „чисткою" мала також ортографічні помилки в записах, а проте їх залишено в реєстрі. Рішення судді Врайта є прецеденсом і матиме велике значення в дальших зусиллях і боротьбі проти дискримінації громадян з уваги на їх расу, походження чи з подібних мотивів.

Мирон Дідурик одержав призначення на офіцера піхоти армії ЗДА

Джерзі Сити — Мирон Дідурик із Соммервілл в Ню Джерзі одержав від командування армії ЗДА за підписом ген. Р. Г. Тюкера повідомлення про призначення його на офіцера піхоти в реґулярній армії ЗДА. Вже в червні ц. р., після закінчення навчання в каледжі Ст. Пітерс у Джерзі Сити, Н. Дж., Мирон Дідурик почне військову службу, що в ній він плянує залишитися на постійно, як активний офіцер, відбуваючи спеціяльні вишколи — партизанський, парашутистів та інші у Форт Беннінґ в Джорджії. Народився Мирон Дідурик в Мужилові на Підгаєччині (Західня Україна) в 1938 році і до ЗДА, прибув із батьками в 1950 році, поселяючися спочатку у Вірджінії. Навчання здобував у середній школі Ст. Пітерс Преп. в Джерзі Сити і потому в каледжі цієї ж назви, студіюючи там зокрема фізику. Під час шкільної науки Мирон Дідурик відбував військовий кадетський вишкіл, здобуваючи ранґу кадета-полковника й виконуючи уряд команданта кадетської бриґади. Крім того як член Куреня ст. пластунів „Сіроманці", був активний у Пласті.

Мирон Дідурик

У Парижі розпочались важливі міжнародні економічні наради

Париж. — У виконанні останньої постанови 15-х західніх міністрів закордонних справ з грудня мин. року, розпочалась у вівторок 12-го січня ц. р. у Парижі дводенна конференція 13-ох держав, між ними й ЗДА та Канади — решта західньо-европейські країни. Вона займається трьома проблемами: — 1) торговельні взаємини у Західній Европі, 2) допомога малорозвиненим країнам і 3) майбутність Організації европейської економічної співпраці. Перша точка — торговельні взаємини в Европі — тісно пов'язана з фактом постання двох західньо-европейських економічних бльоків — 6-членного Спільного господарського ринку з Францією і Західньою Німеччиною у проводі, та 7-членної Европейської асоціяції вільної торгівлі під проводом Англії. Існує небезпека, що між тими двома бльоками прийде до господарської якщо не війни, то суперництва, яке витворить атмосферу, шкідливу для політичної єдности внутрі 15-членної Організації Атлянтійського пакту (НАТО). Зокрема, Америка лякається, що створення суто-европейських економічних бльоків може пошкодити торговельним американсько - европейських взаєминах. З постанням названих двох західньо-европейських організацій виринає питання, яку ролю має в майбутньому грати існуюча віддавна Організація европейської економічної співпраці та чи, взагалі, вона має якусь рацію екзистенції. У четвер цього тижня почнуть наради власне Організації европейської економічної співпраці. У цих паризьких конференціях бере участь заступник державного секретаря Даґлес Діллон, який виїхав до Парижу в товаристві трьох дорадників.

Індія і Пакістан частинно полагодили свої кордонні спори

Ню Делі. — У висліді довгих переговорів, ведених трьома міністеріяльними комісіями на терені Пакістану і Індії, акінчених однотижневою конференцією в Ню Делі, підписано договір, з яким із п'ятьох спірних пунктів на західньому пакістансько-індійському кордоні поладнано чотири спірні справи. В усіх випадках дещо поступились Індія і Пакістан, себто в одних місцях зреклася своїх територіяльних претенсій Індія, в інших — Пакістан. Рішено, що по обох сторонах кордону треба відтягнути військову сторожу на 150 ярдів. Так само устійнено остаточні терміни для визначення нового кордону та для закінчення процесу виміни населення, за принципом добровільного переселення. Прикордонні спори існують між Індією і Пакістаном від часу, коли колишню британську колонію Індію поділено на дві самостійні держави — Індію і Пакістан у 1947 році. Найповажніший з цих спорів стосується провінції Кашміру.

Єгипет не хоче поступитись у справі кораблів Ізраїлю на Суезі

Каїро. — Заступник генерального секретаря Об'єднаних Націй д-р Ралф Банч прибув до З'єдиненої Арабської Республіки, щоб переговорити у справі репресій, що їх стосують єгипетські власті не тільки супроти ізраїльських кораблів, які пробують користуватись Суезьким каналом, але й невтральних кораблів, які везуть товари або з Ізраїлю, або до Ізраїлю. Ще 21-го дравня 1959 єгипетські власті притримали данський вантажний корабель „Інґе Тофт", а в грудні мин. року грецький корабель „Астипалея", що везли ізраїльський товар. Капітани тих кораблів відмовились вивантажити той товар, що його З'єдинена Арабська Республіка хоче сконфіскувати, і ці кораблі і досі перебувають „під арештом" в єгипетських портах. Трьом іншим кораблям єгипетські власті дозволили продовжувати подорож після того, як вони забрали з них ізраїльський товар, — без ніякого відшкодування. Дані держави й корабельні компанії звернулись з скаргами до Секретаріяту Об'єднаних Націй. Президент Гамаль Абдель Нассер був в день приїзду Банча до Каїро на церемонії відкриття робіт біля Асванської греблі, але переведені з іншими єгипетськими головачами розмови переконали Банча, що Єгипет не хоче в цій справі поступитись, стоючи на становищі, що між Ізраїлем і ним все існує формально „воєнний стан". З Єгипту д-р Ралф Банч полетів до Кенії, де знаходиться генеральний секретар ОН Даґ Гаммершилд, що на 21-го січня заповів свій приїзд до Каїро.

Президент СУСК Лев Ю. Винницький найменований сотником резерви

Монтреаль. — З днем 1-го вересня 1959 р. підвищено у військовому ступні на сотника Лева Винницького. Сотник Винницький є офіцером 34-го Полку Королівської Канадійської Артилерії (резерви) в Монтреалі. Народився Винницький на Україні в 1931 році і до Канади приїхав в 1948 році. В часі своїх університетських студій в Сер Джоржд Вільямс Коледж в Монтреалі вступив до старшинського вишкільного корпусу і по закінченні вишколу, осягнувши в 1953 році ступінь під-поручника, вступив до 3-ої льокаційної батерії К. К. Артилерії. В 1956 році осягнув ступінь поручника а з 1-шим вересня 1959 року, після прилучення 3-ої батерії до 34-го полку, ступінь сотника. За час своєї військової служби в резерві канадійської артилерії сотник Винницький виконував ряд вишкільних та адміністраційних обов'язків, будучи командиром звуково - льокаційного відділу батерії, офіцером відповідальним за вишкіл, а тепер заступником командира 3-ої батерії, 34-го полку. В українському житті сотник Винницький є діяльний, як президент Союзу Українського Студентства Канади, головою ЗАРЕВО в Канаді, референтом Головної Пластової Булави, Студентським Референтом КЕ УНО, членом управи Філії УНО і Відділу КУК в Монтреалі. Свої студії в ділянці економії закінчив Винницький в Сер Джордж Вільямс Коледж в Монтреалі та в Університеті Вестерн Онтаріо в Лондоні, Онтаріо. Сотник Винницький працює як економіст у фірмі С-І-Л, продовжуючи дальше свої студії, як також інтересуючись військовими, студентськими і загально - громадськими справами.

Лев Ю. Винницький

ЗДА Й СССР ВІДНОВИЛИ ПЕРЕГОВОРИ ПРО ВОЄННІ БОРГИ

Вашинґтон. — У Вашинґтоні розпочалася в минулий понеділок 11-го січня ц. р. американсько-совєтська конференція у справі заборження Совєтів супроти Америки з останньої світової війни. Борги Совєтів з того часу з титулу отриманої від ЗДА допомоги зброєю, вирядом, кораблями, харчами і готівкою сягають до суми 10,800-000,000 долярів. Однак з уваги на брак реальної можливости, щоб Совєти заплатили таку величезну суму, ЗДА самі скреслили з неї вартість зужитої на війні зброї і амуніції та всіх цивільних дібр, використаних або знищених. Все ж, за американським підрахунком з кінцем війни Совєти розпоряджали ще американськими товарами на загальну суму 2,600,-000,000 долярів. Проте Америка пішла так далеко назустріч Совєтам, що просто скреслила велетенську позицію 10-ох більйонів долярів, позичених Совєтам під час останньої світової війни на основі закону про наєм і позику, та жадали звороту тільки 800,000,000 долярів. — Проте Совєти погоджувались звернути лише смішну у порівнянні з отриманою поміччю суму 170 мільйонів долярів, а згодом підвищили її до суми 300 мільйонів долярів. На тому переговори в 1952 р. вірвались. Але, коли до Америки приїхали спершу Мікоян та згодом Нікіта Хрущов і вони випитували про можливості дістати довготермінові американські кредити на закуп машин до важкого промислу, сказано їм в Америці, що за американським законом не можна давати кредитів державам, які не вирахувались з попередніх зобов'язань. Хрущов заявив през. Айзенгаверові, що він „радий би" поладнати справу заборження з часу останньої війни. Саме у висліді цієї виміни слів між Айзенгавером і Хрущовим за їх останньої наради в Кемпі Дейвіда — в мин. понеділок розпочалась нова конференція в цій справі. Американську сторону репрезентує кол. амбасадор у Москві і Філіппінах, тепер спеціяльний дорадник у совєтських справах в державному департаменті Чарлз Болен, а совєтську сторону заступає совєтський амбасадор у Вашинґтоні Міхаіл Меншіков. Кожний з них має по 5-х дорадників-фахівців. Після першого двогодинного засідання не подано ніяких ділових даних про хід і вислід тієї першої зустрічі, а тільки обидва головні делеґати висловили надію, що в цій справі дійде до згоди. Найближче засідання визначено на найближчу п'ятницю. В американських газетах появилась вістка, що Америка готова знову дещо знизити свої претенсії. Совєтам буцім-то залежить на поладнанні цієї справи, бо вони сподіваються від ліквідації того спору пожвавлення торгівлі із ЗДА.

Англія підтримує Францію в справі атомового вибуху на Сагарі

Аккра. — Англійський прем'єр Геролд Мекміллен боронив французьке становище в справі підготованого Францією першого атомового вибуху на Сагарі, відповідаючи на запити на пресовій конференції у столиці Ґани, Аккрі. Місцеві журналісти заінтерпелювали його в цій справі з уваги на різку кампанію, яку вів і веде проти Франції в цій справі ґанський прем'єр Кваме Нкрумаг. Мекміллен звернув увагу, що однаково З'єдинені Держави, як Совєтський Союз переводили більші ядрові експерименти в околицях ближчих до людських осель, аніж плянує зробити це Франція на Сагарі, і ніхто у світі не піднімав з цього приводу галасу. Далі, Мекміллен заявив, що куди доцільніше буде наполягати на договір про загальну відмову від атомових дослідів, ані ж забороняти такі досліди тільки одній Франції. Коли, мовляв, ніхто з атомових держав не відмовився переводити в майбутньому дальші такі експерименти, то й Франція має для цього повне моральне право. Не можна теж нікому забороняти так озброюватись, як кожна країна вважає за відповідне.

Еспанія признала Америці нафтові концесії в північній Африці

Мадрид. — Еспанський уряд признав кільком американським нафтовим компаніям концесії на експлуатацію нафти в невеликій частині Сагари над північно-західнім побережжям Африки, що знаходиться під управлінням Еспанії. Цілий той обшир має тільки 115,000 кв. миль, але у ньому буцім-то знаходяться багаті зложа нафти. Еспанський уряд поділив той обшир на 36 так званих „бльоків", що будуть розподілені між американські компанії та американсько-еспанський концерн. Кожний з отих окремих синдикатів має інвестувати 20 мільйонів долярів у дослідження та розбудову тих нафтових теренів, причому Еспанія сподівається, разом дістати туди 200 мільйонів долярів інвестиційного капіталу. Уділені концесії короткотермінові, бо тільки на час шістьох років. Еспанії страшенне залежить на добуванні нафти з поблизьких північно-африканських джерел, бо вона мусить тепер щорічно видавати найменше 140 мільйонів долярів за спроваджування нафти з Середнього Сходу. Еспанія ж занадто бідна на капітал, фахівців і потрібний виряд, щоб вона сама могла перевести обслідування своїх північно-африканських посілостей.

У СВІТІ

● В Іраку з великою парадою святкували в минулому тижні 39-ті роковини власної армії та, водночас, перший день партійно - політичної свободи, яка була скасована ще в 1954 р. У столиці Іраку Багдаді вуличний похід маніфестантів тривав шість годин.

Західньо - німецький історик періоду правління Адольфа Гітлера та національ - соціялістичного руху, д-р Гельмут Кравзнік, признав, що в Німеччині існують „залишки нацистської психології", але висловив переконання, що антисемітизм в Західній Німеччині не є сильніший, ані ж в англо - саських та інших країнах широкого світу.

● Комуно - польська „Трибуна Люду" обурюється на кардинала Стефана Вишинського за його акцію проти обмежування контролі народин. У Польщі комуністичний режим залеґалізував лікарські забіги проти вагітности, що стрінулось з гострою кампанією збоку Церкви.

● Данські газети виступили проти відвідин американського атомового вантажного корабля „Саваннах" в Копенгазькому порті. Американці, мовляв, повинні раніше поінформувати данський уряд і громадянство про засоби безпеки проти радіяції, яка нібн грозить данцям від отакого корабля, гнаного атомовою енерґією.

● Недугу заступника голови англійської Партії Праці, Енюрина Бівена, використовують ліві елементи у тій соціялістичній партії для кампанії проти сприяння озброєнню Західньої Німеччини. Антисемітські вибрики в Західній Німеччині підсилили протинімецькі настрої в англійській публічній опінії, яка панічно боїться відродження німецького мілітаризму.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Перед роковинами 22-го січня

Зближається 22-го січня, роковини українського державного передрішення з-перед 41 і 42-ох років, що їх ми кожного року відзначаємо відповідними імпрезами, а від кількох років, зокрема, стараннями, щоб місцеві і стейтові власті проголошували цей день Днем Української Незалежности. Минулого року збоку УККомітету пороблено також деякі заходи, щоб добитися проголошування Дня Української Незалежности на крайову скалю, себто Президентом країни, але на це потрібно переведення відповідної акції в Конгресі. Однак, проголошення Днів у стейтах і містах може мати відповідний вплив і на Конгрес. Тому, як і з основних міркувань про популяризацію української визвольної справи, необхідно вжити всіх потрібних заходів, щоб такі Українські Дні були проголошені в кожному стейті і в кожній місцевості, де існують українські громади.

У деяких стейтах, як наприклад в Ню Джерзі, таких заходів уже вжито. При цьому дуже важливо, щоб вони були справді об'єднані і репрезентативні, бо ми вже в минулому мали випадки, коли в деяких громадах різні суперечні групи робили це окремо, кожна на свою руку, приносячи цим ведмежу прислугу тій же визвольній українській справі, яку мали на меті.

Відзначування роковин нашого державного передрішення має велику вартість для нас самих, для нашої громади. Проте, ми були б негідні тих роковин, якби не робили всіх можливих зусиль на те, щоб вони залишились не тільки роковинами, не тільки згадкою про славне минуле, але й знову стали дійсністю. І тому ці роковини треба максимально використовувати, крім урочистого їх відзначування в наших громадах, в двох напрямках: для їхньої популяризації серед наших американських співгромадян і для збірки фондів на цілі УК-Комітету. Січневі дні повинні бути справжнім „сезоном" збірки датків і пожертв до Народного Фонду УКК. Для популяризації справи в американській пресі надаються також наші імпрези з нагоди роковин 22-го січня, якщо вони поставлені на відповідному мистецькому рівні.

Все це вимагає дбайливої підготови, бо тільки така підготова може дати відповідний успіх. Часу дуже мало, а праці багато, отже не можна втрачати ні одного дня, якщо хочемо гідно виконати свій обов'язок і не проґавити нагоди прислужитись тій справі, що є ціллю нашої багатобічної громадської і культурної активности.

Москва на Тихому океані

Совєтський уряд заповів переведення експериментів з вистрілюванням далекосяжних керованих ракет в південно - середній обшир Тихого океану. Ця заява Москви заскочила вільний світ, і слово „ароґанція", що його вжив для характеристики цього совєтського пляну сенатор Майк МенсФілд з Монтани, найделікатніше з усіх слів, придатних у цьому випадку. Совєти вважають, що вони не мусять наперед порозуміватися з тихоокеанськими державами, а можуть ставити їх перед доконаним фактом. Проголошення совєтського „права" не тільки на південно - західню, але й на центральну частину Тихого океану — ось в чому головний політичний зміст цієї останньої совєтської несподіванки.

Дальша її ціль — „підмурувати" участь Хрущова в конференції „на вершинах" 16 травня ц. р. новим показом совєтської військової сили. Визначений Москвою тихоокеанський обшир, як ціль для далекосяжних ракет, знаходиться щонайменше за 4.000 миль від совєтських кордонів і за 6.000 миль від баз, з яких досі Совєти переводили такі експерименти. Ясно, що Совєти хочуть заманіфестувати перед цілим світом, що вони мають такі могутні ракети, якими можуть поцілювати об'єкти на відстані багатьох тисяч миль. Ці експерименти мають розпочатися перед 15 лютого і проводитимуть, мабуть, протягом трьох місяців, аж до згаданої конференції „на вершинах". Водночас Хрущов заповів свою подорож почерез Індію до Бірми і Індонезії, отож у тихоокеанський обшир. Очевидно, головна мета цієї подорожі — дістати пропаґандивний розголос.

Ця остання совєтська політично - пропаґандивна офензива в обширі Тихого океану пригадує деякі історичні помилки Америки. Після розгрому, що його царська Росія зазнала у війні з Японією в рр. 1904-1905, можна було взагалі відкинути Росію від Тихого океану. Замість того, саме Америка врятувала для Росії у мировому договорі в Портсмуті 5 вересня 1905 р. Владивосток. А в Ялтинському договорі з 13 лютого 1945 р. ЗДА просто подарували Совєтам Курільські острови, звернули Сахалін і ввели їх до Північної Кореї, в нагороду за те, що Совєти виповіли війну Японії — буквально за 6 днів перед її капітуляцією перед Америкою!

З американської щедрої ласки без політичного виправдання Росія всадовилась над Тихим океаном. І тепер вона шантажує Америку цією своєю позицією.

Фальшива гуманність

Московська „Правда" з 6 січня ц. р., а за нею й інші совєтські газети опублікували відкритого листа Правління Всесоюзного Т-ва Терапевтів СССР у справі „нелюдського ставлення" американського уряду до „видатного американського громадського і політичного діяча, публіциста й історика, ветерана робітничого руху ЗДА" Вільяма З. Фостера. Згідно з твердженням авторів цього листа, Фостер — людина похилого віку, а до того важко хвора на артеріосклерозу і параліч правого боку тіла — не має можливости лікуватися у ЗДА, бо, мовляв, протягом 11 останніх років перебуває в Ню Йорку „на правах ув'язненого, позбавлений, не зважаючи на свою важку хворобу, необхідного лікування". Протестуючи проти „брутального, негуманного і нічим неоправданого ставлення американської судової влади до хворої, старої і спаралізованої людини", совєтські лікарі вимагають, щоб американський уряд дозволив Фостерові виїхати на лікування до СССР, де він зможе „одержати всесторонню безплатну медичну допомогу".

Про „брутальне і негуманне" ставлення американських судів до Фостера і про те, що він перебуває у ЗДА на становищі в'язня, поінформував совєтських лікарів сам Фостер, який, до речі, протягом багатьох років провідництва в комуністичній партії ЗДА користувався завжди повною свободою дій.

У зв'язку з відкритим листом совєтських лікарів в обороні Фостера треба пригадати, що кілька місяців тому в Києві засуджено поновно 68-літнього, важко хворого і знищеного довголітнім перебуванням у концентраційних таборах Митрополита Української Католицької Церкви Йосифа Сліпого на чергових сім років примусових робіт. В обороні так жорстоко засудженого церковного діяча не виступили не тільки совєтські лікарі, бо в умовах тоталітарного совєтського режиму це й неможливо, але — поскільки відомо — не запротестувало проти цього нелюдського засуду ні одно лікарське товариство у вільному світі.

Любомир О. Ортинський

СТЕПАМИ КАНАДИ

I.

Вінніпеґ, грудень 1959 р.

Так само, як Ню Йорк не є Америкою, Торонто не є Канадою. Цю істину можна повторювати сотні разів, але щойно після довгих годин лету понад великими американськими і канадійськими озерами, приземлившись у столиці канадійської України — у Вінніпеґу, завчена фраза набирає змісту і реальних розмірів. Для багатьох українців із ЗДА Торонто є не лише вікном до Канади, але й самою Канадою, зокрема українською Канадою. Без сумніву, в Торонто пульсує українське життя, гомонять деякі вулиці нашою мовою, багато українських вивісок на крамницях, повні церкви мирян, школи дітей. Чого Торонто не має, а що таке характерне для Вінніпеґу і для канадійського степу — це глибоко запущений в родючу землю прерії корінь українського хлібороба-фармера, що прийшов сюди не на готове, до вже збудованого економічного і суспільного життя, але як піонер, що з дикого пустаря щойно робив урожайний лан.

Ось таке безпосереднє враження, що ви його можете здобути, пройшовшись широчезними вулицями міста, заглянувши до численних українських крамниць і готелів і поговоривши з їх власниками і працівниками, поспитавши їх про їхнє минуле. А вже цілком намацально можете відчути це закорінення в землю, коли відвідаєте одинокий хіба такого роду ярмарок поза кордонами України — фармерський ярмарок у Вінніпеґу. Три ґенерації стоять тут одна поруч одної, порозуміваючись між собою мовою, яку привезли їхні діди чи прадіди з далекої Збаражчини, з околиць Бучача чи з Волині, а яку вони зберегли, часом в непорочній чистоті й архаїчності, часом в суміщці з англійськими словами. Між торгом за масло і дичину, добиваючи ціни за морожену рибу й різне насіння, ви можете спостерігати одинокий в українській діяспорі феномен — українського роду, мови і культури автохтона Канади, який твердо стоїть на своїй землі, бо вона таки його, його дідом і батьком скультивована, його рідна фізична Батьківщина.

І не побожне бажання, але наявна дійсність переконає вас, що духовий зміст цього автохтона з Манітоби чи Саскачевану — український, що українські первні його ментальности, його релігійного і культурного життя.

Дві митрополії, що мають свої резиденції у Вінніпеґу — католицька і православна, завершують релігійне життя країни, а десяток церков з їхніми банями надають містові східньо-европейського вигляду, формують його пейзаж. Також футряні шапки, волосом наверх обернені кожухи і широкі обличчя нащадків сармат. Ну і — простір! Його тут ще не міряють, як у надгудсонській провінції, на міліметри — тут ще аршин в моді. І час не летить, а нормально посувається, і людина має змогу жити, заживати, переживати, а хто хоче й може — застановлятись над суєтою суєт. Який недоступний „товар" для жителів великоміських гамарень, де вже нема різниці між днем і ніччю, між буднем і святом і де все жене й поспішає неначе зі страху, щоб не спізнитись на трамвай, що везе до станції, яка, дуже часто, є невідома або не варта аж такого поспіху...

Законсервовані сухим континентальним кліматом, українці Вінніпеґу мають відвідувачеві що показати і чим похвалитися: п'ять великих українських редакцій, кілька просторих заль і численні приміщення для різних організацій; організаційна мережа численних товариств, українська мова в державних школах, українці на відповідальних постах муніципального, економічного і політичного життя країни. Завершує, координує і веде всю працю відомий кожному Комітет Українців Канади (КУК), що може сьогодні виказатись повною репрезентативністю — вахлярем української віровизнаневої і політичної різнородности і відповідальним і на висоті завдання — своїм керівництвом.

Не без того, очевидно, щоб українська Канада і її репрезентація не мала своїх проблем і труднощів. Ще замало українців по урядах і на відповідальних постах. Ще деякі ресорти федерального уряду не мають у своєму складі канадійців українського походження не тому, що їх туди не пускають, але тому, що ще нема відповідних кандидатів. Ще не сформулювалась остаточно і не пережита докорінно єдиноправильна настанова, що українці є співвласниками країни, що канадійська культура може бути спільним знаменником самостійних первнів, а в тому й українського, і що асиміляція йде врозріз не лише з українським, але й з канадійським інтересом. І ще багато проблем і справ, от хоч би справа пам'ятника Т. Г. Шевченкові у Вінніпеґу („сидячий" чи „стоячий"), справа Українського Світового Конґресу — хвилюють публічну опінію і додають завдань Президії КУК.

Але не наша ціль і не наша спроможність звітувати про життя українців в Канаді, зокрема в степовій її частині. Все ж навіть дуже поспішний спостерігач не може пройти повз великої тіні, яка залягла над сонячними вулицями Вінніпеґу: серед розкинених в українському кварталі міста бань церков і різних народних і читальняних домів впадає в око чи не найбільша з усіх українських будівель Вінніпеґу — Робітничий Дім, а поруч нього пам'ятник і музей І. Франка. І тоді, коли ввесь український Вінніпеґ і ціла українська частина Канади однозвучно, хоч різними голосами, співає „Ще не вмерла" і під моттом з цих слів проводить свою багатогранну діяльність, спрямовану на допомогу батьківщині, з вінніпеґського Робітничого Дому і з нечисленних подібних домів по інших містах Західньої і Східньої Канади вривається дисонансом мелодія модерного малоросійсько-рутенського пристосуванства, модерних тирольців Сходу т. зв. проґресистів.

На перший погляд ви знайдете в Робітничому Домі Вінніпеґу як і в т. зв. „Українському Центрі" в Едмонтоні, і чисту українську мову, і заклики відвідувати батьківщину, і взагалі багато українських форм. Але за формою, за вишиванкою і за скульптурою Франка чи Шевченка криється зміст, що є грубим запереченням ідеї авторів „Каменярів" і „Кобзаря", криється наскрізь ворожа інтересам українського народу діяльність.

І як колись галицькі т. зв. кацапи, шукаючи охорони від ґерманізації і польонізації, захопились були царем-батюшкою, так і сучасні проґресисти спершу, може, з добрих, а навіть патріотичних інтенцій, впали жертвою рафінованого обману, який продовжується аж по сьогодні і з якого їм так тяжко звільнитись. Допомогти своїм незрячим братам звільнитись від ворожої пропаґанди і стримати їх від погоні за привидом — головне завдання українців у Канаді, зокрема в теперішній міжнародній ситуації, для допоміжних дій Україні, що їх мають саме українці в Канаді.

ДОЛЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ІНДІЯН

Під кінець минулого століття населення „автентичних" американців червоношкірих індіян — у загрозливий спосіб зменшувалось. Тепер, на підставі звідомлень із такого автентичного джерела, як Конґрес Американських Індіян, ця національна група ЗДА зростає в незвичайно швидкому темпі і чисельність її піднеслась до 600 тисяч осіб. Але, повідомляє згадана інституція, ріст техніки й загального добробуту у цій країні ставить індіянську національну групу в тяжке положення, витворює для неї нові джерела небезпеки, всупереч найкращим намірам і старанням уряду.

Американські індіяни стоять перед альтернативою: увійти в змеханізоване, змодернізоване русло тутешнього життя або далі жити в резерватах своїм архаїчним, окремішним від решти світу музейним життям... Обидві дороги криють велику небезпеку для цього народу. Сім років тому Конґрес ЗДА у Вашинґтоні ухвалив закон, який має чимскорше покінчити з встряванням федерального уряду у життя і справи індіянських племен, щоб зрівняти їх із рештою американського населення, значить, перестати піклуватись ними, немов якими безбатченьками.

Знавці індіянських справ побоюються, що повна реалізація цього закону вийде індіянам на шкоду. Думки конґресменів щодо цього поділені: нехай кожне плем'я рід рішає, що йому в складній ситуації новітнього життя чинити — сидіти в своїх лісах і зворах, як у Бога за дверми, ловити рибку і т. ц., або йти у світ за очі, асимілюватись із довкіллям. Переважає здорова думка: залишити індіян під дбайливою опікою федеральних чинників, для їхнього збереження і добра, в бурхливому американському морі...

Без окремішности й дальшої опіки, кажуть деякі члени Конґресу Американських Індіян, нормальний і безтурботний ріст індіянських племен уляже „духові часу". За такою розв'язкою криється й чисто фінансова калькуляція батьків і репрезентантів індіян. Так званий „індіянський комплекс" у ЗДА коштує державній скарбниці, а за тим і сірому платникові податків дуже великих грошей. Майже кожних десять років самі історичні відшкодування за колишні індіянські ліси й гори, платить федеральний уряд понад більйон долярів. Та коли зрівняти цих колишніх власників „половини Америки" із рештою громадянства, тоді відпаде ця стара, контроверзійна й престижева проблема для уряду ЗДА, кажуть реалісти.

Ентузіястом залишення старого статусу, для повного збереження американських індіян, навіть коштом таких високих сум, є, зокрема знавець цієї проблеми, сенатор Нойберґер з Ореґону. Недавно він склав таку заяву: — „Доля й дальше існування американських індіян — це справа сумління всього нашого народу. Ми всі провинилися перед ними... Первісно це була їхня земля, їхня країна, як вільний тепер для нас кожний подув вітру. Ми все те їм відобрали, і не дуже лицарськими методами"...

Згадати б, що й попередня демократична адміністрація ЗДА, і теперішня республіканська — дуже пильно дбали і дбають про свої історичні й конституційні зобов'язання супроти тих червоношкірих добряг, автохтонів нашої великої й багатої країни. Чимало тих справ стоїть нерозв'язаних й досі, бо найкраще, щоб їх розв'язало само життя, а не тверда буква закону, яка знищила тих „синів волі"... *Т. К.*

Корабель фльоти „Трієсте" здобув новий рекорд, занурившися на 4.5 милі

Сан Дієґо, Каліфорнія. — Електронічна лябораторія фльоти повідомляє, що корабель до вимірювання глибини 75-тонновий „Трієсте" здобув новий рекорд, бо 8-го січня занурився на 4,5 милі (24,000 стіп), побивши свій давніший рекорд 18,600 стіп, встановлений в листопаді минулого року. Цей корабель має форму циґари і робив вправи у віддалі 60-ох миль на південний схід від Ґуами. Занурювання почалося о 2:54 год. по полудні, а в 8:23 год. вечора корабель вже був на поверхні води. Керував зануренням лейтнант Доналд Волш. Дальші подібні вправи мають відбутися в лютому ц. р. „Трієсте" має пробувати дістатися на дно Пацифіку, це значить зануритися до глибини 37,500 стіп.

ПРИГАДАЄШ...

Пригадаєш забуту казку,
Цяцьку, знайдену в лободі,
На озерах зелену ряску
І кораблики на воді, —
І душі дитяче начало
(Найчистіше, що маєш ти)
Потяглося до тих причалів,
Де твої почалися світи,
Звідки виплив ти
якось вдосвіта
У просторя такі голубі,
Ані хліба,
ні сили,
ні досвіду
На дорогу не взявши собі.
І маленькі були неполадки,
І великі були нелади,
І ніщо не здавалось
випадком
Бо лишало на серці сліди.

ЛІНА КОСТЕНКО

З ОКРУШКІВ ТИЖНЯ

МОЛОДЬ І СТАРШІ

(Фейлетон)

Усе почалося щасливо. Сніг перестав падати, надворі потепліло, а простора заля по береги заповнилася самою майже „сметанкою". Годинник на церковній вежі протяжно сповістив присутніх, що традиційне півгодинне спізнення вже минуло і найвищий час починати програму.

На сцену вийшла симпатична пані докторова, голова місцевого відділу „Дочки Американської України" і повідомила, що зараз професор Перерійця виголосить цікаву доповідь на тему „Колись і тепер", після того буде коротка дискусія, а відтак запрошується всіх присутніх на чайок і танок при звуках власного патефона.

Заля завмерла. Дзвінкий голос пана професора гнався поміж ряди крісел і пропадав у насторожених ухах авдиторії. Доповідач забігав у часи ренесансу і романтизму, вертався до ніґілізму і псевдолібералізму, порівнював культурні манери мин. століття з модерними „бітніками". Лістові рапсодії з верескливим джазом, гнучкі мінуети з диким рок-ен-ролом. Коли вже на декого зі слухачів напала сплячка, шановний прелеґент дипломатично глянув на годинник і поспішив з закінченням своєї доповіді.

Почалася дискусія. Перший забрав слово радник Вчорашній. Він почав майже зі сльозами на очах:

— Знаменита доповідь і якраз на часі! Шкода, дуже шкода, що так мало молоді прийшло, щоб почути цей голос розпуки і побачити себе самих у дзеркалі правди. Ця нашої української молоді, яка не має найменшого респекту до старших, яка стидається говорити мовою Шевченка і Франка, іґнорує наші національні імпрези і взагалі не признається до свого славного козацького роду. Зате вона знаменито розуміється на бейзболі, захоплюється виттям різних преслів, витанцьовує канібальські жеребки, мамби, самби і якісь там чачі, а з погордою дивиться на рідні коломийки, гопачки та метелиці. Я знаю, що все мною сказане — це голос вопіющого в пустині, але я в розпуці кличу вас шановні батьки: де ваші діти?

Заля гуділа від оплесків. Пані обтирали з очей сльози і з признанням похитували різнокольоровими капелюхами, прикрашеними павиним пірцем. Увагу присутніх звернув молодий студент, високий мов тичка, Только Модерний. Він нервово вийшов наперед, поправив густу чуприну, підтяту за найновішим приписом і, почав піднесеним голосом:

— Дивні закиди і неоправдані претенсії! Живемо у двадцятому столітті, а/ мрієте про вісімнадцяте. Хочете, щоб ми носили перуки, тоді, коли всюди зобов'язує „кру кат". Щодо танців, то вже пробачте! Не будемо танцювати мінует, як Босий ґрас распу, ну, а козачок в смокінґу аж ніяк не підходить... Та вже найбільший закид зробив нам передбесідник, мовляв, ми іґноранти, асимілянти і майже національні зрадники. Аж смішно! Самі говорите до нас по-англійськи: в церкві, в школі і на святочних академіях, хвалитеся, що ваші діти перфектно володіють англійською мовою, а потім картаєте і прозиваєте асимілянтами!.. На наші імпрези заледве висилаєте письмові привіти, дорікаєте, що у нас немає досвіду і взагалі іґноруєте молодечі товариства та організації, бо це фікції, парадокси!.. Тому я прилучуюсь до голосу мого попередника і кличу з жалем і докором: де наші батьки!....

На залі почалася метушня. Десятки рук піднеслось догори, прохаючи голосу. Загроза сальонової революції зависла чорною хмарою над присутніми. Та ситуацію врятувала пані докторова, яка спритно натиснула ґудзик новенького патефону і заля заповнилась звуками сентиментального танґа „Полесн чар". Вмить відсунено крісла, і перші пари закрутились в танку, немов вода в бурхливому Черемоші. Нікому тепер і на думку не приходило сваритись, проблему молоді і старших відложено аж на літній сезон... *О. Вілик*

А. Заплітний

КОМЕНТАР ДО 14 ТОЧОК ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА

(1)

8-го січня 1918 року в промові перед американським Конґресом президент ЗДА Вілсон проголосив 14 точок, як воєнні цілі цієї держави. В них було, між іншими, домагання явної дипломатії, вільної плавби по морях, загальне роззброєння, звільнення російських земель від німецької та австрійської окупації, щоб Росія і російський нарід мали можливість необмежено виявити свою волю. В дальших точках виставлено домагання якнайширшої автономії для народів австро-угорської монархії та не-турецьких народів оттоманської імперії, створення польської держави в етнографічних межах і створення Ліґи Націй.

Цей виступ президента ЗДА зробив велике враження в цілому світі, а найбільше в Австро-Угорщині, Туреччині та серед народів колишньої Російської імперії — його ідея рівноправности народів зворушила і скріпила всюди національні прагнення до незалежности.

Коли на початку жовтня 1918 р. Німеччина через ЗДА звернулась до держав Антанти з пропозицією укласти перемир'я на підставі згаданих точок, перед урядом ЗДА виринули такі труднощі. Перша була в тому, що в міжчасі, від січня до жовтня 1918 року, у Східній та Середній Европі зайшли дуже великі зміни, внаслідок яких деякі точки цілком втратили своє значення, деякі треба було доповнити, а до інших дати вияснення.

До першої категорії належала шоста точка, в якій мова була про Росію. Такої держави, з такою назвою не було вже в жовтні 1918 р. на світі. На її території постали нові держави — Україна, Польща, Фінляндія та ін. Так само не мала жадного сенсу 10-та точка про автономію народів австро-угорської монархії та 12 точка про автономію нетурецьких народів. З хвилиною, коли переможні держави Антанти визнали Чехо-Словаччину як самостійну державу і рішили обкраяти оттоманську — вони тим самим винесли присуд про розподіл обох монархій.

Маючи це на увазі, президент Вілсон доручив полковникові Е. Гавсові, своєму особистому дорадникові, привести 14 точок до згоди зі зміненим станом, підготовити мирову конференцію і заступати його на цій конференції поки він не прийде до Европи.

Виконуючи це доручення, полковник Е. Гавс дав цілком новий зміст деяким точкам, деякі доповнив, а іншим дав нове вияснення. Всі ці зміни, додатки та вияснення під назвою „офіційний американський коментар до 14 точок" наприкінці жовтня 1918 року президент Вілсон затвердив і вони стали так само зобов'язуючими для американської закордонної політики, як його первісні точки з 8-го січня 1918 р.

Перероблена шоста точка, в якій була мова про Росію, звучить дослівно так: „Першим питанням є, чи російська територія рівнозначна зі землями, належними до бувшої російської імперії? Очевидно, що ці два поняття взаємно не покриваються. Якщо 13 точка говорить про створення незалежної Польщі, то вона рівночасно виключає територіяльну віднову російської імперії. Що є важливим відносно Польщі, буде напевно важливим відносно фінів, литовців, латишів і мабуть також українців. У міжчасі (від січня до жовтня 1918 р. — А. З.) ці нації виринули, і тому немає жадного сумніву, що їм належить признати можливість вільного розвою".

„Справи цих народів ускладнюють два факти: — 1. Вони мають суперечні домагання і 2. Евакуація (німецьких та австрійських військ — А.З.) з цих країн може викликати в них большевицькі революції".

„Головні конфлікти є такі: а) між литовцями і німцями в Курляндії; б) між литовцями і поляками на північному сході; г) між поляками і білорусинами на сході; ґ) між поляками і українцями на південному сході та у Східній Галичині".

„У всіх цих країнах існує таке саме відношення, як на заході між німецьким паном і поляками, тобто становище поміщика (поляка — А. З.) і селянина (білоруського, українського та литовського — А. З.). В разі евакуації (німецьких та австрійських військ — А. З.) спалахне там клясова боротьба, яка може обернутися в національні війни."

„Очевидно, що в інтересі доброго вирішення треба взяти до уваги радше інтереси широких народних мас, як бажання панівної та заможної кляси".

„Все це не означає нічого іншого, як тільки визнання де факто через мирову конференцію цілої низки урядів, які репрезентують фінів, естонців, литовців та українців. Цей вступний акт визнання зобов'язує ці країни до скликання національних зборів, які мають створити свої уряди де юре. Все це має відбутись перед тим, як будуть затверджені кордони поодиноких національних держав. Кордони тих держав мають бути встановлені по всій можливості за етнографічним принципом".

„Касуються постанови Берестейського миру"

„Мирова конференція повинна вислати Великоросії та Сибірові пропозицію відрядити до неї своїх представників, вибраних в такий спосіб, щоб вони мали право говорити в імені цих територій".

„Треба також намовляти всі ці держави до взаємного федеративного зв'язку".

„Коротко: суть російського питання полягатиме в найближчому часі у визнанні тимчасових урядів і в приділенні їм або через них допомоги".

„Кавказ прийдеться, мабуть, розглядати як частину турецької імперії. Дотепер ще не маємо інформації, яку політику треба застосувати до магометанської Росії, тобто Центральної Азії".

„Належить також продумати та вирішити постанови, серед яких має бути переведена евакуація німецьких військ з Росії".

„Тоді мирова конференція матиме ясний образ, яку політику застосувати до російських народів".

Перше речення цього уступу мало на увазі охорону новопосталих держав від поновної російської аґресії.

З 10 точки, в якій була мова про автономію для народів австро - угорської держави, тепер цілком переробленої, наводимо уступи, які відносяться до української справи:

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Д-р СТЕПАН ДМОХОВСЬКИЙ

По нашій програній, 38 років тому, я опинився на Галицькій Землі в Перемишлі. Одним з найбільших моїх приятелів, опікунів та дорадників був д-р Степан Дмоховський. В його гостинній хаті на вул. Зеленій, я часто перебував, деколи по кілька днів. Там зав'язалася в нас дружба, не дивлячись на 20-літню різницю в наших роках. В Перемишлі я пізнав цю високотемперам. і ідейну людину, що багато читала й працювала над собою, невсипущого робітника на народній ниві. Пізнав я людину, отверту, рішучу й стійку у своїх поглядах.

Перша співпраця була в Українському інституті для дівчат, де він належав до виділу товариства. Знав я його симпатії до молоді й його кількалітнє головство в спортовому клюбі „Сян". Стрічалися ми в різних товариствах, де він зажди був діяльним, творчим і шанованим. Годі мені в цих рядках, писаних після повідомлення про його смерть, охопити цілу його діяльність в Перемиській землі.

Я близько пізнав д-ра С. Дмоховського при сільсько-господарській роботі. З фаху доктор медицини, зубний лікар, шляхтич, колишній офіцер австрійської армії, людина консервативних поглядів, але не був байдужим до убогого селянства і свою любов до „меншого брата" проявляв ділом. З власної ініціятиви він відважно взявся видавати сільсько - господарський часопис „Сільський Світ". Видавав на власний кошт, коли польський злотий протягом місяця „скакав" з соток на тисячі, коли кожне число приносило втрату. Розпочату працю не спиняв повних два роки. Я, що належав до його найближчих співробітників подиляв його жертвенність і відвагу. Накладом д-ра С. Дмоховського вийшла садівничо - господ. книжка „Рік в садку і городі", яку ми спільно уложили, й вона розійшлася в 10,000 примірниках. Урвалася наша співпраця з моїм виїздом на Карпатську Україну. Дещо пізніше д-р С. Дмоховський переїхав до Львова, на великий жаль перемиської громади.

Другу війну д-р С. Дмоховський перебув у Мюнхені. Тут відійшла у вічність його вірна дружина. Також перевів її смерть, але не заломився. Жив під опікою своїх доньок Стефанії і Дарії, які можуть бути гордістю для кожного з нас, своєю національною свідомістю, громадською працею.

На старість він багато працював, вчився англійської мови, багато читав, писав, збирав матеріяли до написаних ним двох більших праць „Історія книжки", та „Сон і сонні марева". Частину з них друкував в журналах та газетах. До останнього дня не покидав праці в музею й тиждень перед смертю умістив допис на сторінках „Українського Життя".

Вмер у поважному віці, на 86 році життя, але вмер на стійці, як правдивий вояк. Можемо сміло сказати, що він ціле життя служив вірно українській спільноті.

Леонід Бачинський.
Клівленд, Огайо.

Українській Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 15-го січня ц. р., відбудеться в залі Клюбу доповідь проф. Валеріяна Горбачевського на тему „Моніэм матеріялістів та монократизм ідеократів". Початок о год. 8-ій веч.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нюарк в поклоні велетням нашого минулого

Включаючись в ряди ювілейних святкувань, які проходять в наших громадах, українці Нюарку влаштували в грудні 1959 року три імпрези. В суботу, 12-го грудня народний університет при ООЧСУ й СУМА відсвяткував в піднеслому настрої і на високому культурному рівні Мазепинський Ювілей. В програму святкування увійшла лекція інж. Є. Маланюка — „Іван Мазепа, доба і постать", що була прочитана як регулярна доповідь в серії викладів університету в 1959/60 році. Це була одна з найкращих доповідей в цілому Мазепинському Році. Доповідач начеркнув постать Мазепи як одиницю, яка виростаючи в добу руїни, мала цю руїну зліквідувати. На думку доповідача політичний рахунок Мазепи, що розчисляв дані й можливі в розгрі між Карлом і Петром, був настільки докладний, що цілком певно заповідав успіх, і що Полтава була ненадійним збігом некорисних для України обставин.

Відступаючи від звичайної схеми вечорів народнього університету, по доповіді не було ні запитів ні дискусій, але що б зробити імпрезу більше святочною, її закінчено мистецькою рецитацією двох фрагментів із трилогії „Мазепа" Богдана Лепкого. Рецитації виконали в майстерний спосіб пані Іванна Коновів і Валя Калин - Теребус.

В ту саму суботу, дещо раніше українська дітвора нюаркської парох. школи віддала поклін Великому Митрополитові, майже в навечер'я св. Андрея. Коли щось вдержує і міцнить українського духа в нашій молоді, так це наші школи. Розуміється, що нашим дітям треба пильно вивчати англійську мову, бо ж їм жити прийдеться в Америці. Але їм душі української, національної свідомости і гордости з свого походження потрібно, що б вони змогли самопевно і відважно іти в життя.

Заля школи св. Хрестителя була виповнена вщерть малими і великими. Одна третя всієї дітвори брала активну участь у святі як хористи, декляматори, рецитатори, актори, або піяністи. І ті діти напевно вже ніколи не забудуть цієї події, яка зливається в уяві з їхньою приналежністю до української церкви і української нації.

Святочна Академія була наскрізь вдалою, завдяки вложеному трудові пані М. Робак і пана М. Добоша, а її завершенням були три найкращі точки: доповідь учениці сьомої кляси, Софійки Мартинець про життя і чини Великого Митрополита, гуртова діточа рецитація „У храмі св. Юра" — виконана групою учнів шостої кляси, і пісня „На вавилонських ріках", відспівана шкільним хором під дирекцією п. Добоша.

13-го грудня в приміщенні Української Централі влаштовано нюаркською громадою велику репрезентаційну Академію в честь Митрополита Андрея, з котрої дохід був призначений на беатифікаційний процес. Академію приготовляв окремий Комітет.

Цілість святкування випала добре, а зокрема визначалися три точки: вступна пісня „Отче наш", виконана мішаним хором під диригентурою цього ж п. М. Добоша; змістовна святочна промова о. радника В. Соловія і гуртова рецитація групи молоді СУМа, підготована п. Ю. Коновим. Серед групи сумівок в рецитації „Поклін Владиці" треба відмітити панну Галю Терещук, що найкраще виконала своє завдання. Сумівський гурток рецитаторів був вдягнений в сталеву народну ношу. Сольовий спів панни О. Бали, та п. О. Стецури були дуже добрі, як теж і фортепіянове сольо п-і Д. Каранович і — скрипкове, пана Венке.

Святочна Академія була закінчена зложенням приречення всіма приявними на залі остатися вірними заповітові Митрополита. Приреченням проводив о. місіонар Вала, чину оо. Редемптористів.

Людомир Фрейшенко

● Жіночий журнал „Промінь" почав виходити з січнем 1960 р. у Вінніпегу. Виходитиме він раз у місяць. Видає його Союз Українок Канади і друкується він у друкарні Вид. Спілки „Тризуб". Журнал багато ілюстрований.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Концерт Олени Задорожної в Лос Анджелес

Дякуючи подружжю пп. Новаків, відомим в Лос Анджелесі прихильникам мистецтва, наша громада мала рідку нагоду побувати на мистецькому концерті запрошеної з Сан Франсіско співачки Олени Задорожної в супроводі її професора Б. Чайківського та піяніста Івана Вовка. Після телевізійних програм, де ми привикли бачити, як різні „зірки" несамовито кричать та репетують під звуки оркестри та більше крутяться і „модерно-модно" пританцьовують перед мікрофоном, ніж співають, концерт Олени Задорожної був моментом справжньої насолоди в музичній залі одного з найбільших готелів міста Лос Анджелес.

Концерт відбувся 28-го листопада 1959 року та складався з двох частин, охоплюючи 16 пісень: Лисенко (на слова Т. Шевченка); Верді (в італійській мові); Моцарт („Алилуя"); Вагнер („Тангайзер" в німецькій мові); Гулак Артемовський („Ой казала мені мати"), „Гандзя" та ін.

Не вважаю себе компетентним дати музичну критику виконаних речей, але належу до типу тих людей, яких доброю піснею можна змусити щось відчути в душі, зворушити. Олена Задорожна зробила це. Бо коли заспівала „Тихесенько вечір на землю спадає", коли вона зверталася до сонця: „О, сонечко . . ." — мені було приємно на душі. Я бачив те сонечко, відчував той вечір, що на землю спадає . . .

Коли ж голосом близького душі драматизму солістка пригадала Шевченкове „Молись!" — я вже в першій частині концерту зрозумів, що маю нагоду слухати музичні твори у виконанні справжнього мистця! Або, як писала колись про неї німецька преса: „Музичний ґрунт високий, культура голосу та драматична сила".

Чи це був уривок із „Фавста" в обробці проф. Чайківського, чи це свого роду музичний екзамен „Алилуя", чи це ліричне „Ой, не світи, місяченьку", чи, врештою, жартівливі, „Руді вуси" в обробці І. Вовка — скрізь Олена Задорожна була прекрасною солісткою - артисткою.

Недаремно американська місцева преса дала високу оцінку її співу на тому концерті, хоч і звернула увагу на необхідність поширення програми за рахунок українських мелодій. Як бачимо, самі чужинці хочуть все більше і більше слухати нашу, українську музику, нашу пісню. Бо ж вона, — кажуть вони самі, — така чарівна.

Китиця квітів, вручена від імені всіх присутніх двома дівчатами - українками в національних строях, щирі й довготривалі оплески півтори - дві сотні присутніх людей та вимоги „на біс" були щирим виявом визнання Олени Задорожної — співачки широкого діяпазону. Слід при цьому нагадати, що виступ пані Задорожної в Лос Анжелес відбувся на передодні її запляноваго мистецького турне по Америці. Присутні на її концерті переконались не тільки в силі й культурі голосу співачки, а й необхідності сприяти популяризації її виступів в інших містах країни..

Та все ж після концерту мені було якось сумно. Згадав я нашу еміграційну дійсність, в якій мистці розміру Олени Задорожної або проф. Чайківського змушені фізичним трудом заробляти собі на прожиток. Бо ж маємо дуже мало Новаків Микол, які б постійно уболівали над долею наших артистів та робили все можливе для розголосу українського мистецтва серед американського та інших народів. Та все ж вони є.. Є ще немало й українців, які, після різних „ліфпафських" та „рок-енд-роловських" несамовитих програм, шукають справжньої мистецької насолоди.

Пішовши на концерт Олени Задорожної, людина знаходить ту насолоду.

Іван Оверко

Короткі Вісти

● Комісія для відзначення 100-річчя Громадянської війни звернулася до головного поштмайстра, щоб погодився видати цілу серію поштових марок, які нагадували б ту велику подію. Досі департамент пошти противився видати окремі марки з цього приводу, щоб „не розятрювати давніх ран".

● Західньо - берлінський посадник Віллі Брандт, говорячи на міській управі про недавні прояви антисемітизму, заявив, що „наче орди диявола вихопились з пекла і почали гнатись за нами". Міська управа Західнього Берліну зажадала від військової Ради 3-х західніх альянтів в Берліні розв'язання кількох правих організацій та цілої низки інших репресій.

● Мао Тсе-тунг, „китайський Ленін", не був приявний на великому Новорічному прийняттю в Пейпінгу. Формальним господарем був Лію Шао-чі, новий президент китайської „Народної" Республіки, хоч фактично він має менший голос, як Мао Тсе-тунг і прем'єр Чу Ен-лай.

● В Іраку дозволили в цьому тижні політичним партіям відновити свою діяльність. Вона була заборонена декретом з 14 листопада 1954 року. Однак уряд Каріма Кассіма зумовлює уділювання окремим партіям дозволу на їх діяльність від цілого ряду передумов. Прозахідні і націоналістичні партії, мабуть, не дістануть такого дозволу.

Редакція „Свободи" купить або заміняє за інші книжки Кобзар Тараса Шевченка, в двох томах, виданий „Просвітою" Українського Народного Союзу в Джерзі Сіти в 1915 р. Зголошуватися листом або телефоном до Редакції „Свободи".

Осередок СУМА в Нюарку
— влаштовує —
в суботу, 16-го січня 1960 р.
ТРАДИЦІЙНИЙ МАЛАНЧИН ВЕЧІР
НОВОРІЧНУ ЗУСТРІЧ
Заля УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ, 180 William St.
Оркестра — БОГДАНА ГІРНЯКА.
Аранжер — МИРОСЛАВ СОЛТИС.
ДОВІРНИЙ БУФЕТ. ЗАЛЯ ДЕКОРОВАНА.
ПОЧАТОК — год. 8:30 вечора.
Проситься своєчасно замовляти столики — кожного вівтірка і п'ятниці — в год. 7:00-10:00 вечора, телефон: Mitchel 2-9502
ОКРЕМИХ ЗАПРОШЕНЬ НЕ ВИСИЛАЄТЬСЯ.

СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ
КРАЙОВА УПРАВА СВУ — США

В СУБОТУ, 16-го СІЧНЯ 1960 р.
в год. 4:00 по пол.
в ТРЕНТОНІ, в приміщенні Socol Hall
697 Centre Street.

В СУБОТУ, 23-го СІЧНЯ 1960 р.
в год. 6:00 по пол.
в НЮ ЙОРКУ, в УНДомі (кімн. 22)
(140, 2-га Еве.)

Керівник Політичного Відділу Головної Управи СВУ й голова Крайової Управи СВУ — США
ред. В. Коваль
прочитає доповідь:
ІДЕЙНО-ПОЛІТИЧНЕ БЕЗҐРУНТЯ „РЕВОЛЮЦІЙНИХ ДЕМОКРАТІВ"

„З тактичних міркувань, ми повинні стримано ставитись до такого, наприклад, випадку, коли б в сучасній Україні визріли якісь українські „націонал-комуністичні" сили (хоч ми в це не віримо!). Але ми ніколи не сміємо допустити, щоб такі сили діяли між нами на еміґрації і то не з метою запліднення „ідеями націонал-комунізму" кадрів з КПУ й комсомолу в УССР, а з метою зруйнувати наш український самостійницький, протикомуністичний фронт!"
(З тез доповідача)

ПІСЛЯ ДОПОВІДІ ЗАПИТИ Й ДИСКУСІЯ.

На доповідь ред. В. Коваля, яка є частиною його публіцистичної праці: „Переоцінка дотеперішнього укладу українських політичних сил" — все Українське Громадянство запрошує
ОСЕРЕДОК СВУ в ТРЕНТОНІ
ОСЕРЕДОК СВУ в НЮ ЙОРКУ

УВАГА УВАГА!
В СУБОТУ, 6-го ЛЮТОГО 1960 р.
в год. 6:00 по полудні
в НЮ ЙОРКУ — в УНДомі
ред. Степан Підкова
прочитає доповідь:
УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ВІДРОДЖЕННЯ 20-их РОКІВ.
СЛІДКУЙТЕ ЗА НАШИМИ ОГОЛОШЕННЯМИ!
Крайова Управа СВУ — США

ПОВІДОМЛЕННЯ

Високошановних наших Клієнтів, українські Установи і Організації, які мають заборгування у „СВОБОДІ" з титулу своїх оголошень, просимо ВИРІВНЯТИ свої зобов'язання — найдалі
до 15-го СІЧНЯ 1960 року.

Просимо взяти під ласкаву увагу, що наше Видавництво не всилі уділювати кредиту за оголошення.

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ"

Увага! ПАССЕЙК і ОКОЛИЦЯ! Увага!
Товариство ім. Тараса Шевченка
42-ий Відділ УНСоюзу
в ПАССЕЙКУ, Н. Дж.
повідомляє, що
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ
— відбудуться —
в неділю, 17-го січня 1960 року
в приміщенні
при 237 Говц Евеню — в ПАССЕЙКУ.
У Зборах візьме участь
ЯРОСЛАВ ПАДОХ,
гол. секретар Українського Народного Союзу,
щоб підкреслити заслуги нашого Відділу, який здобув перше місце в ювілейній кампанії за збільшенням союзового членства поміж всіми Відділами стейту Ню Джерзі.
Взиваємо все Членство Відділу взяти участь у цих річних Зборах та щиро запрошуємо всі сусідні Відділи УНСоюзу та все місцеве Громадянство до участи в цих.
ПОЧАТОК — в год. 2:00 по пол.
Після Зборів Відділу — відбудеться в тім самім приміщенні
НАРАДА
ПРЕДСТАВНИКІВ ВІДДІЛІВ ОКРУГИ
в справі утворення постійного Окружного Комітету Відділів УНСоюзу пассейської округи.
В порозумінні з Головною Канцелярією УНСоюзу запрошуємо до участи в цій нараді Урядовців та конвенційних Делегатів Відділів УНСоюзу з Пассейку, Кліфтону, Патерсону, Магва, Виппані і Грейт Медовс.
За Управу 42-го Відділу УНСоюзу:
Петро Головачук, секр. Володимир Новацький, предс.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, в тим самим і співвласниками 20-ти мільйонового майна організації!

Рідним, Друзям і Знайомим
подаю болюче сумну вістку, що
дня 8-го січня 1960 р., в лікарні в Честері,
заснула в Бозі, після важкої недуги,
прийнявши Найсвятіші Тайни
МОЯ НАЙДОРОЖЧА ДРУЖИНА,
Праксeда з Погрібних ПОВХ
народж. 1901 р. у Вербівцях, коло Городенки, Зах. Україна, членка Виділу Союзу Українок в Станиславові, тиха та ревна робітниця в національній та громадсько-суспільній ділянках.

Панахида була відслужена 11-го січня 1960 р. в похоронному домі п. Кансвського в Честері, Па.

Похорон — 12-січня 1960 р., з української католицької церкви св. Духа в Честері, на український католицький цвинтар у Факс-Чейсі.

Горем прибиті:
ІВАН ПОВХ — муж
НАТАЛКА, ІВАН ДЕНИСЮКИ — сестра з мужем, Караґанда-Казахстан
ГАЛЯ, ПЕТРО ВАЦИ — сестра з мужем — Польща
ДОЦЯ, МИКОЛА ГОЛИНСЬКІ — сестра з мужем — Зах. Україна
ЮЛІЯ, ВАСИЛЬ МИКИТА — братова з мужем
ЛЮБОМИР, МАРІЯ МИКИТА — сестрінок з дружиною
1323 Baltimore Pike. Springfield. Pa.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ПРАКСИДИ ПОВХ
складаємо — $ 20.00
на Фонд Українських Інвалідів.
д-р ОЛЬГА й д-р ОСИП КОРОПЕЙ
Павтукет, Р. Ай.

Організація Оборони Чотирьох Свобод України
ШОСТИЙ ВІДДІЛ у ФІЛАДЕЛФІЇ — СЕКЦІЯ МОЛОДІ
— влаштовує —
МАЛАНЧИН ВЕЧІР
в суботу, 16-го січня 1960 року
у великій залі — при 1715 Mt. Ephraine St. — CAMDEN, N. J.
ГАВАЙСЬКА ОРКЕСТРА
ПОЧАТОК — в год. 9:00 вечора — до год. 4:00 ранку.
На залі необмежена кількість столиків. Вступ — 3.00 дол.

ПРЕДСТАВНИЦТВО УРЯДУ
УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ в США
повідомляє Українське Громадянство, що з нагоди
6-ої РІЧНИЦІ СМЕРТИ
бл. п. АНДРІЯ ЛІВИЦЬКОГО
Президента Української Народньої Республіки
— відбудуться —
ПАНАХИДИ
у всіх Українських Церквах
в НЕДІЛЮ, 17-го СІЧНЯ ц. р. — після Богослужби.
Представництво УНР в США

Зі Спорту

ЗІ ЗМАГАНЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІГИ

В чергових 2-ох змаганнях за мистецтво Американської Ліги, що їх відбув Филадельфійський „Тризуб" з дружиною „Портуґізів" та „Юрик-Тракерсом", дали йому в загальному 3 цінні пункти та 2-ге місце в табелі за Кольомбом, що має ту саму кількість пунктів, а лише краще відношення воріт.

Портуґіз — Тризуб 2:2 (2:0)

Змагання, що їх відбув „Тризуб" в дні 7-го листопада ц. р. в Нюарку з місцевим „Портуґізом", розчарувала тризубівських симпатиків, що сподівалися кращої та продуктивнішої гри своєї одинадцятка. Швидка атака „Портуґізів" вже в перших хвилинах гри переходить двічі нашу оборону та ульоковує м'яч в сітці. Спешений „Тризуб" губиться деякий час в полі та заграє понижче свойого рівня. Усі наші атаки розбиваються о ворожу оборону. Дуже добрий звичайно Нога не дає собі ради на болотнистім ґрунті і ніщо йому не виходить. В 2-ій половині „Тризуб" прочунюється з свойого летарґу та проводить декілька вдалих атак, що, на жаль, приносять лише двоє (в тім одні з карного, воріт). Ахиллевою п'ятою неуспіху „Тризуба" була, як звичайно, слаба обсада обох крил та фізично недиспонований Гюз, розбитий на останніх змаганнях з Галіцією. В тих обставинах здобуте ремі треба вважати щасливим вислідом для „Тризуба", що мав свій особливо слабий день.

Тризуб — Юрик — Тракерс 6:0 (4:0)

Що „Тризуб є доброю дружиною, показав черговий матч відбутий 15 листопада м. р. в Филаделфії з місцевим суперником „Юриком".

Хоч Юрик виставив до цих змагань свій найкращий склад, підкріплений найкращими змагунами з місцевих каледжів, він не був в силі встоятись перед небезпечними атаками нападу „Тризуба", скріпленого новим змагуном Длуґошем. Длуґош виявився добрим комбінаційним змагуном, якого бракувало цілий час в нападі „Тризуба". І тому трійка нападу Нога, Ферріс, Длуґош — доказали чудес. Серію ґолів розпочав в перших хвилинах гри Михайло Нога, що в дуже ефектовний спосіб перебивається через обох оборонців і стріляв з волея бомбу не до обороненя. За першими воротами стріляє він другі та треті. Серію воріт в першій половині закінчив Евген Кравець з продуманої подачі Ферріса, що грав цілі змагання дуже жертвенно.

Друга половина переходила теж під знаком переваги „Тризуба", який здобуває двоє дальших воріт, що їх стріляють Кравець та Орест Соболь. Як нас інформують, в красках „Тризуба" будуть грати в найближчих змаганнях два знамениті крилові: праве, Чайка, а ліве Дітріхсон, що їх управа „Тризуба" заанґажувала до свого клюбу.

ЛЯЧ

У. С. Т. ЧЕРНИК ДІТРОЙТ ЗНОВ НА ЛЬОДІ

Однією ділянкою зимового спорту є гокей. Чому ту ділянку спорту, таку популярну в Канаді й Америці, управа Черника занедбала? Пригадаймо собі, скільки треба було витратити енерґії, гроша, а то й вислухати неприхильних балачок із сторони песимістів, щоб перші гокеїсти застартували на льоді. Це добре знає перший дітройтський організатор, опікун і тренер п. Роман Калитяк, який не жалів нічого і не переймався нічим. Він своєю працею добився гарних успіхів, бо третє місце в Мишиґенськім стейті — це великий успіх. На жаль, він мусів зреziґнувати з того посту через хворобу, яка не дозволила йому працювати в його улюбленій ділянці. Після його відходу ця ділянка спорту перестала діяти, але ідея його залишилася живою й ось по дворічній перерві гокеїсти Черника відновили свою діяльність під проводом колишніх змагунів Черника п.п. Лева Воробкевича і Заревича..

Перший виступ їхньої дружини в дні 13го грудня м. р. увінчався виграною до рутинованої дружини „Гемтремік" 9:4 (6:2, 0:0, 3:2).

Із висліду поодиноких змін видно, що завзятість і боєвість зменшується, а повинно бути навпаки.

В. Г.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу

ІРВІНҐТОН, Н. Дж. — Тов. ім. Івана Франка, Відділ 490, повідомляє членів, що **Річні Збори** відбудуться в п'ятницю 15. січня, ц. р., о год. 7.30 веч., в залі Пресвітерської Церкви при 36 Гаррісон Плейс. На зборах будуть звіти за 1959 рік і вибір уряду на 1960 рік. — О. Паньків, предс., О. Чорномаз, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Б-во св. Димитрія, Відділ 288, повідомляє членів, що **Річні Збори** відбудуться в суботу 16-го січня ц. р., о год. 7-ій веч., в залі парафіяльній. Проситься всіх членів прийти точно в означений час. Буде звіт контролі і управи, а також вибір нового уряду на 1960 рік. — А. Данилюк, предс., В. Заґвоський, кас., Д. Мушастий, секр.

ВЕСТ ІСТОН, Па. — Т-во ім. Б. Хмельницького, Відділ 137, повідомляє членів, що **Місячні Збори** відбудуться в неділю 17. січня 1960 р., о год. 2-ій по пол., в залі Укр. Горож. Клюбу. До нового уряду на 1960 рік вибрано: Г. Прашик, предс., В. Боднарський, заст. предс., М. Колодруб, касир, Т. Саміла, заст. кас., С. Колодруб, секр., Г. Яворський, заст. секр. Контрольна Ком.: І. Деш, Й. Колодруб і Ю. Терлецький. Надз. хворих: Т. Фотій і Д. Вересюк. Маємо календарі УНСоюзу і члени можуть закупити їх на зборах. — Управа.

ДЖАНСТАВН, Па. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відділ 11, повідомляє членів, що **Річні Збори** відбудуться 17-го січня ц. р., зараз по Службі Божій в залі церковній на Мейпел Евню, на порядку: звіт касовий, вибір уряду на біжучий рік. Просимо всіх членів, що залягають із вкладками, вирівнати їх. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Відділ 397, повідомляє членів, що побір вкладок буде в суботу 16-го січня від год. 3-тої до 4-тої по пол., і в неділю 17-го січня від год. 12-тої до 1-шої. Потім відбудуться Річні Збори. Просимо членів вплатити всі залеглі вкладки. — І. Скочиляс, предс., О. Штоґрин, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Т-во ім. І. Франка, Відділ 372, повідомляє членів, що **Річні Збори** відбудуться в суботу 16-го січня 1960, о год. 6-ій веч., в залі під ч. 210 Чорч вул. Проситься всіх членів прибути на означений час. На порядку: звіт управи за 1959 рік, і вибір нового уряду на 1960 рік. По закінченню зборів буде перекуска. — П. Дібайло, предс., К. Наконечний, фін. секр. І. Головка, кас., П. Шило, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Укр. Нар. Дому, Відділ 316 відбудуться в четвер 14-го січня 1960 р., о год. 8-ій вечером. На порядку: важливі справи і заприсяження новообраних, слідуючих урядників на 1960 рік: Іван Куций, голова, Микола Кучмій, заст. голови, Володимир Гавриляк, секретар, Михайло Парута, фін. секр., Ів. Новак, касир, заступники: секретаря Василь Росолоівський, фін. секретаря Волтер Кучмій, касира Александер Папа. Контр. Комісія: Василь Іванців, Волод. Ґурянський і Василь Кучмій. Дирекція: Микола Магомет, Ів. Санаґурський, Іван Кравець, Іван Романів, Степан Ґерега. Бібліотекар Іван Олексин. Менаджер: Степан Єндрус, бовлінґ менаджер Александер Куций. Опікуни хворих: Анастазія Ковтун, Наталя Дорофей, Яцко Панчишин.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, Відділ 8, повідомляє членів, що Збори відбудуться в неділю 17-го січня 1960, о год. 2-ій по пол., в залі Клюбу при 13 Вашинґтон Стр. Маємо календарі УНС на 1960 рік по $1,00. — П. Гарасимів, предс., В. Мандзій, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — **Річні Збори** Тов. Т. Шевченка, Відділ 252 відбудуться в неділю 17. січня ц. р., о год. 12.30 по пол., в залі при 2250 В. Кортез. Проситься членів прийти. — Польовий, предс., Хомин, касир, Коґут секр.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Тов. Українська Січ, Відділ 59, повідомляє, членів і членкинь, що **Річні Збори** відбудуться в неділю 17-го січня 1960 р., в УНДомі під ч. 500 Галет вул., точно о год. 2-ій по пол. Проситься все членство, щоби всі прибули на час. На порядку: звіт контролі за друге півріччя. Вибір нової управи на 1960 рік. Справа статуту товариства і спільний пікнік і інші важні справи до полагодження. Два товариства улаштовують спільний баль на 23-го січня ц. р. в УНДомі. По зборах буде мала гостина для членів дором. — Управа.

СКРЕНТОН, Па. — Тов. Над Збруча, Відділ 280, повідомляє членів, що **Річні Збори** відбудутсья в неділю 17 січня 1960, о год. 2-ій по пол., в Укр. Гром. Осередку 440 Вайомінґ Евню. Присутність членів є обов'язкова. Буде звіт за минулий 1959 рік і вибір уряду на 1960 рік. — О. Запоточний, предс., Р. Рубльовський, секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Тов. ім. Ів. Франка, Відділ 271, повідомляє членів, що **Річні Збори** відбудуться в неділю 17-го січня 1960 р., о год. 2-ій по пол., в залі церковній на Лакаванна Евню. На порядку:: Звіти Управи, Контр. Ком. та вибір нового уряду на 1960 рік. Проситься всіх членів прибути, щоб вислухати звіту уступаючої Управи. — І. Чопко, секр.

ПАСЕЙК, Н. Дж. — Управа Тов. ім. Ів. Франка, Відділ 97, повідомляє членів, що **Річні Збори** відбудуться в неділю 17. січня 1960 р., о год. 2-ій по пол., в церковній залі при 45-47 Ґовп Евню в Пасейку. Проситься всіх членів прибути точно в означений час, а хто не явиться, заплатить кару на слідуючих зборах. — М. Мельник, рек. сек.

ПАСЕЙК, Н. Дж. — Тов. ім. Т. Шевченка Відділ 42, повідомляє членів, що **Річні Загальні Збори** відбудуться в неділю 17-го січня, о год. 2-ій по пол., в УНДомі при 237 Ґовп Евню. буде змінений і прийнятий статут Відділу, який буде всіх зобов'язувати, тому участь всіх членів є обов'язкова. На Загальних Зборах візьме участь головний секретар УНС д-р Я. Падох. Після зборів запрошуємо всіх членів на шклянку чаю. — В. Новацький, предс., П. Головачук, фін. секр., Н. Михайлишин, касир, В. Марущак, рек. секр.

ДЕРБІ, Конн. — Тов. Запорозька Січ, Відділ 23, повідомляє членів, що **Річні Збори** відбудуться не в третій понеділок вечір, як звичайно, але в третю неділю на 17-го січня 1960 р., о год. 1.30 по пол., при 229 Мейн Стр., Дербі. Порядок: вибір нового уряду на 1960 рік і інші важні справи до полагодження. — В. Шурин, предс., І. Бінковський, секр., А. Пресковнч, касир.

АЛЛЕНТАВН, Па. — Повідомляється членство Бр. св. Арх. Михаїла, Відділ 147, що слідуючі Збори відбудуться в неділю 17-го січня 1960 р., о год. 2-ій по пол., в залі укр. прав. громади. — Дм. Рудакевич, предс.

ВАТЕРВЛІТ, Н. Й. — Б-во св. о. Николая, Відділ 13, повідомляє членів, що Звичайні Місячні Збори відбудуться в неділю 17-го січня 1960, о год. 2-ій по пол., в залі Укр. Гор. Клюбу при 25 вул. під ч. 402. Проситься всіх членів прибути на збори. На Річних Зборах, котрі відбулися 20-го грудня 1959 р., вибрано нову управу на 1960 р., до котрої ввійшли: Захарій С. Зендрап, голова, Володимир Добромильський, скраб., Славка Плекан, рек. секр., Аксентій Урбан, фін. секр. Збори будуть відбуватись кожної третьої неділі в місяці в Укр. Гор Клюбі. —А. Урбан, фін. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Иосафата, Відд. 217 відбудуться в неділю 17-го січня 1960 р., в церковній залі, під ч. 305 Ґудсон Евню., о год. 2-ій по пол. Проситься членів і членкинь прибути на збори, бо є важлививі справи до вирішення. Кожний член і членкиня повинні обов'язково познайомитися з новими урядниками на зборах. Довгуючі члени хай вирівнають свої залеглості. — В. Колдальський, предс., Ф. Голод, фін. секр., В. Симонів, касир, Р. Пристай, рек. секр.

ДІТРОЙТ, Міш. — Управа 175 Відділу, Бр. ім. св. о. Миколая, повідомляє членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю 17-го січня 1960 р., о год. 1-ій по пол., в залі УНДому при вул. Мартін. Зогляду на поважні справи до вирішення, просимо членів прибути, вислухати плянів праці нової Управи на цей рік — в справі приєднювання нових членів. Також пригадується довгуючим, щоб вплатили свої залеглості. По зборах збирання членських вкладок. — Я. Базюк, предс., І. Кальніченко, касир, С. П. Крупка, секр.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую
ГНАТА ЯКИМІВ,
який, мабуть, живе вже довший час в Ню Йорку. Його самого, або хто знав би про нього, прошу писати на адресу:
John WOLANIUK
609 41st Street
West Palm Beach, Fla.

Юрій Бернацький пошукує
АНДРІЯ ДРАГАНА і ЧЕРЕПАХУ,
які були з ним в таборі Wilhelmruhr в Німеччині. Хто має які відомості про них, або вони самі, прошу ласкаво зголоситися на слідуючу адресу:
G. BERNACKI
304 Malaga Road, Box 49
Oshawa, Ontario, Canada

ЗІСТАВЛЕННЯ СТАНУ ПОСІДАННЯ
31-го грудня 1959 р.

ЗАСОБИ

Готівка на руках і належності з банків	$ 40,261,809.37
Облігації уряду ЗДА	49,670,919.37
Облігації агенції уряду ЗДА	4,685,000.17
Облігації публічних управлінь домів (Повністю ґарантовані)	25,006,626.75
Стейтові, повітові і міські забезпечення	10,955,004.86
Інші забезпечення	389,269.56
Позички і дисконта	89,052,751.77
Банкові будинки і влаштування	759,861.34
Нагромаджений відсоток і доходи до забрання	1,277,763.61
Інші засоби	568,219.39
РАЗОМ	$ 222,627,226.19

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Капітал (220.000 шерів — $25 пар)	$ 5,500,000.00
Надвишка	5,500,000.00
Неподілені зиски	1,818,087.55
Резерва*	2,185,239.13
Сума фондів капіталу і резерви	15,003,326.68
Незароблені дисконта й інші незароблені доходи	1,919,911.27
Резерви на відсоток, податки й інш.	319,164.18
Інші зобов'язання	875,520.42
Депозити	204,509,303.64
РАЗОМ	$ 222,627,226.19

* Та резерва є повністю до диспозиції на покриття втрат і позичок, які можуть виникнути в майбутності і створена з нагромаджених зисків через Раду Директорів, після апробованої формули Департаменту Скарбу З'єдинених Держав і через Internal Revenue Service.

The FIRST NATIONAL BANK OF JERSEY CITY

CHARTERED — 1864

Member: Federal Deposit Insurance Corporation
Federal Reserve System

STATEMENT OF CONDITION

до 31-го грудня 1959 р.

АКТИВА

	1959
Перші морґеджові позички	$ 11,169,555.56
Позички на ощадностеві конта	241,641.16
Інші позички	39,999.49
Вклади і забезпечення	950,331.17
Готівка на руках і в банках	457,303.98
Бюра і влаштування, менше зужиткування	71,756.89
Різні видатки й інші активи	5,051.10
	$ 12,936,139.35

ПАСИВА

Капітал	$ 11,141,727.63
Підвишки від F.H.L.B.	1,042,500.00
Позичені гроші	75,000.00
Позички в процесі	149,638.73
Інші пасиви	11,669.18
Спеціяльні резерви	16,957.16
Загальні резерви	495,507.14
Надвишка	3,139.51
	$ 12,936,139.35

ТАРЗАН, ч. 4387. Таємниця.

Історія Молюса говорила про те, як його нарід був обдурений, зневажуваний зажерливим Джімом Кроссом... „білим демоном, який змушував їх йти на дно лягуни.

— Для якої причини робить те все ця людина? Чому вона претендує на те, що божок восьминіг цього хоче?

— В затопленому човні лежать тільки негарні чорні прутики... Але, бвана, мене малощо не забив Крака! Чому? Якщо я робив те, чого він собі бажав?